THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-683
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents

עס מוז זיין אן אלגעמיינע זאך

האט צו אונז א לעזער טענות מכוח דער ארטאגראפיע פון "זשורנאל" און שרייבט אונז ווי פאלגט:

געשעצטער הער רעדאקטאר!

אלס א שטענדיגער לעזער פון "זשורנאל" בעט איך ביי אייך אן ענטפער אויף א פראגע, טראץ דעם וואס עס איז א קריטיק געגען אייך.

ווארום זאל זיך די אידישע פרעסע ניט צופאסען צו דער היינטיגער נייער מאדערנער ארטאגראפיע. און שרייבען פאנעטיש, אזוי ווי מען רעדט.

מען דארף ניט פאקגעסען, אז ווען דער "זשורנאל" וואלט איבערגענגען צו דער מאדערנער ארטאגראפיע, וואלטען זיך הונדערטער מענשען אויסגעלערנט ריכטיג שרייבען אידיש.

איך וויל האפען, אז איר וועט ענטפערען אויף דעם.

מיט גרעסטען דרך אריו,

משה בלום,
558 קלענדענען עוועניו,
טאראנטא.

דרוקען מיר דעם ברייף, כאטש עס איז א קריטיק געגען אונז, און מיר וועלען אויך פארזוכען צו ענטפערען אויף דער געשטעלטער פראגע.

יא. מיר גיבען צו, אז אין דער אנגענומענער ארטאגראפיע דארף פיעלעס אויסגעבעסערט ווערען. און די דאזיגע אויסבעסערונג דארף אויך געמאכט ווערען אפילו אין דער נייער מאדערנער ארטאגראפיע.

מיר גייען נאך ווייטער און דערקלערען, אז אויף'ן געביעט פון דער אידישער ארטאגראפיע, הערשט היינט צו טאג די גרעסטע הפקרות. און יעדער איינער שאפט זיך זיין ארטאגראפיע, און האלט זיך נאך פאר אן אויטאריטעט אין דעם.

איינענטליך האבען מיר דאך ניט קיין צוויי ארטאגראפיעס, אן אלטע און א נייע. נאר וועניגסטענס א צענדליג, און די דאזיגע הפקרות וואקסט פון טאג צו טאג.

דער גרעסטער קולטורעלער איינפלוס אין אידישען לעבען אויף דער זייט ים איז היינט צו טאג די טעגליכע אידישע פרעסע. און אויב די ארטאגראפיע דארף אויסגעבעסערט ווערען, מוז עס זיין גלייכצייטיג אין אלע אידישע צייטונגען, און ארומנעמען די גאנצע אידישע פרעסע.

עס וואלט דאך געווען אן אומזין פאר יעדער צייטונג צו האבען איר באזונדערע ארטאגראפיע, ווייל דאס וועט נאך אריינברענגען א גרעסערען מיש־מאש.

די פראגע פון ענדערען די ארטאגראפיע איז פאר דער פרעסע ניט נאר קיין פילאלאגישע פראבלעם, נאר איז אויך פארבונדען מיט פיעלע טעכנישע שווערינקייטען — מיר קענען אבער פארזיכערען דעם פראגע־שטעלער, ווי אלע אנדערע, אז דער "זשורנאל" וועט זיין פון די ערשטע צייטונגען צו באגריסען אן אלגעמיינע אנגענומענע ענדערונג אין דער ארטאגראפיע, וואס זאל אנערקענט ווערען פון דער גאנצער אידישער פרעסע אויף דער זייט ים.

רעפארמען און רעפארמער

קאנאדע, פונקט ווי יעדעס לאנד אויף דער וועלט האט ספעציעלע רעפארם־אנשטאלטען, וואו די פארברעכערישע עלעמענטען פון דער באפעלקערונג ווערען רעפארמירט, אויסגעבעסערט. און פונקט ווי עס זענען פאראן פארשידענע קאטעגאריעס פארברעכער, אזוי זענען די רעפארם־אנשטאלטען איינגעטיילט געוואָרען אין פארשיעדענע קאטעגאריעס. עס זענען פאראן אזעלכע אנשטאלטען, וואוהין עס ווערען ארייגגעגעבען לייכטע פארברעכער, אדער ערשטע "אפענדערס". און עס־זענען פאראן ווידער אנדערע אנשטאלטען וואו געפערליכע באנדיטען ווערען געהאלטען.

צווישען דער לעצטער קאטעגאריע אנשטאלטען, קאנען אויך איינגעשלאסען ווערען די פעניטענשערים. דארט ווערען געוועזענע פערזאנען וועמענס רעקארד איז גארניט קיין גלענצענדער, און עס פארשטייט זיך אז דארט באגיים מען זיך מיט זיי ניט מיט זיידענע הענטשקעס. פאר סמע פייניגונגען, איינגעשלאסען, נאטירליך, שמיין.

טעאה'ט מען שוין לאנג אין די ליבעראלע און פראגרעסיווע קרייזען פון דער גאנצער וועלט. און אויך אין קאנאדע אז שמיין איז א שטראף וועל־כע איז ניט באהעכטיגט און איז בארבאריש. שמיין רעפארמירט ניט א פארברעכען, נאר עס מאכט אים נאך מער פארביטערט און פאלגליך א סך געפערליכער. ווען ער ווערט שפעטער באפרייט. מיר זעען פאקטיש אז יונ־געלייט וועלכע זענען איינגעשפארט געווארען אין א רעפארם־אנשטאלט, קומען פון דארט ערשט ארויס גאנצע. פולקאמענע פארברעכער.

אלס ביישפיעל וועלען מיר ברענגען דעם פאל — בראקענשייר. דאס איז דער יונגערמאן וואס האט דערשאסען א פאליסמאן, ווען יענער האט ביי אים געוואלט צונעמען א גע'גנב'עטע קאר. און בראקענשייר'ס פאטער האט ניט אומזיסט באשולדיגט די פעניטענשערים אין זיין זון'ס פארברעכערישען כאראקטער. פריער איז בראקענשייר געווען א גאנץ וואוילער, אבער פאר־ביטערט און דאריבער געפערליך. איז ער געווארען ערשט דאן ווען ער איז ארויס פון פעניטענשערי. דארט האט מען דעם אינגעל רעפארמירט אויף א ניט־מענשליכען אופן. מען איז זיך מיט אים באגאנצען ברוטאל. פונקט ווי ער וואלט געווען ניט קיין מענש, נאר א ווילדע חיה.

שמיין אדער אנדערע ענליכע שטראפען האבען זיך שוין לאנג ארויס־געוויזען צו האבען די פארקערטע ווירקונג פון דעם צוועק פאר וועלכען זיי דיענען. און אנשטאט צו אויסבעסערען, מאכען זיי גאר ערגער, פארביי־טערטער און געפערליכער.

אבער דאס וואס איז אנגענומען אין דער גאנצער ליבעראלער וועלט, ווערט פון דער "נאטשאלסטווא" באטראכט אלס א באזויסלאזער געדאנק. אזוי, למשל, איז דער הויפט פון דער קאנאדער פענטענשערי סיסטעם, איצט ארויסגעקומען מיט זיין גוטהייסיגע, בארעכטיגענדיג שמיין אלס א רעפארם־מיטעל פאר פארברעכער. ער זאגט אז בלויז דורך דעם ווערט א פארברע־כערישע נאטור געצוואונגען צו רעספעקטירען געזעץ און ארדנונג. און ניט נאר איז ער צום גונסטען שמיין, נאר פאקטיש, פאר יעדער קערפערליכער שטראף.

אבער עס איז דאך אן אלט־באקאנטער פאקט אז דארט וואו די עפענטליכע מיינונג זעהט אן עגלה, איז עס נאר א מעלה פאר דער "גערעכ־טיגקייט". און דער דאזיגער כלל איז אויך אויסגעהאלטען בנוגע דער פראגע פון שמיין אלס א רעפארם־מיטעל.

וועט דאס יאר ברענ־נען א פארבעסערונג

וואס דער בעקאנטער סטאטיסטיקער ראדושערס בעבסאן, זאגט וועגען דעם נביאות.

יערעס יאהר קומען ארויס פארשיע־שיעדענע זנאכערס, שטערען - זעהער, נביאים און גלאס טרעפערס און דערצעה־לען אונז וואס אונז ערווארט אין דעם יאהר.

זיי זאגען אונז צו עס וועט זיין א גוט יאהר אדער חלילה א שלעכט יאהר, צו עס וועט זיין א גערטעגייש אדער חלילה א הונגער יאהר, צו עס וועט זיין פרידען אדער עס וועט גאר אפשר פאר א נאווינע אויסברעכען א מלחמה — מיט איין וואָרט, זיי קוקען אריין, יערער איי־נער אויף זיין שטיינערע, אין דער צוקונפט אריין און דערצעהלען אונז וואס אונז ער־ווארט.

מילא, אז עס איז אזא איינפיהר, פאראויסצוזאגען, וואס עס וועט פאסירען אין דעם יאהר, איז דאך ניט שייך. און אויב איהר מיינט אז עס זיינען אפילו אין אונזער אויפגעקלערטער, צייטלעזערטער צייט ניט פאראן גענוג וואס גלויבען אין אט די אלע זנאכערס און טרעפער, מאכט איהר א גרויסען טעות. פאראן גענוג וואס הערען זיך צו און גלויבען יעדעס ווארט וואס זיי זאגען, אבער ניט וועגען דעם האנדעלט זיך יעצט. מיר האבען יעצט אין זיינען גאר אנאנדער מין טרעפען און פאראויסזאגען.

אזוי לייענען מיר א פאראויסזאגען פאר דער צוקונפט פון א מענשען צו וועג מען גאר א סך מענשען הערען זיך לעג־טענס גאר שטארק צו. מיר האבען דא אין זיינען דעם בעקאנטען סטאטיסטיקער ראדושערס בעבסאן.

די פון אונזערע לעזער וואס האבען אונטערגעשפיעלט מיט סטאקס, אדער האבען זיך בכלל אינטערעסירט מיט וואל־סטריט, וועלען זיך דערמאהנען, אז דער דאזיגער ראדושערס בעבסאן איז דאס גע־ווען דער וואס האט נאך מיט וואכען און אפיער חדשים פריהער פאראויסגעזאגט דעם וואל סטריט קראך פון פאראיאהרען נאווענמבער. האבען מענשען אנגעפאנגען צו גלויבען אין איהם ווי אין א נאט. מען האט זיך צוגעהערט צו אלעס וואס ער האט געזאגט און וואס ער האט פאראויס־געזאגט. מען האט אנגעפאנגען צו נעה־מען "טיפס" פון איהם, מען האט גע־קויפט וואס ער האט געהייסען קויפען און — מען האט פארלוירען אפילו נאך זיינע "טיפס".

פונדעסטוועגען איז אינטערעסאנט וואס אזא מענש האט צו זאגען.

אמעריקא — זאגט ער — האט אריינגעקראגען אין איהרע הענט גאר א סך גרינג געלט און איהר האט זיך פאר־דרעהט דער קאפ פון דעם. א פאלק ווי א מענש, ווען עס לאזט זיך צו פיעל וואוויל געהן, הוליעט אהן א רעכענונג, ווערט אביסעל צו פריי אין צושטעלען זיך פאר געניינענס. ווערט, מיט איין ווארט א לעבע־זיינג, מוז באצאהלען דעם פרייז פאר דעם. און די ארימע אמעריקא האט יעצט נעבאך א גרויסען קאפ־וועהטאג.

ער שרעקט זיך אבער ניט, ער ווייסט אז אמעריקא איז א געזונט לאנד. אמערי־קא האט שוין איבערגעלעבט שלעכטע צייטען און וועט דיעזע שלעכטע צייט איבערלעבען. זי וועט זיך ערהאלטן זי האט זיך שוין ערהאלטן פון עהנליכע אועלכע דעפרעסיעס. שלעכטע צייטען, קריזיסען, זאגט ער, זיינען ווי מאזלען, עס דארף זיך אויסשטעהן, און שטעהט עס זיך אויס, איז עס פאראיבער, פאר־געסט מען אין דעם זעהר לייכט.

ווען מען שרייט וועגען דעם מא־טעריאליזם פון אמעריקא, איז ער פאלקאם אינפערשטאנען. ער אליין שרייט אויך אז אמעריקא איז שוין צופיעל פארמאר־טעריאליזירט געווארען און האט אינגאנ־צען פארגעסען דעם גייסט. זי האט אנגע־זאמעלט גרויסע מאטעריעלע אוצרות, אבער גאמפ'יג איז זי געבליבען פאראריומט און ווען עס קומט אזא צייט ווי די יעצ־טיגע, א צייט ווען די מאטעריעלע אוצרות ווערען צורונען, דאן ווייזט זיך ערשט ארויס איהר אמת'ע ערעמקייט; דאן ווייזט זיך ערשט ארויס אז זי האט זיך ניט אויף וואס אנצושפארען.

ער ווייזט אבער אן, אז מען מאכט א גאר גרויסען טעות ווען מען ווארפט די שולד פאר דער יעצטיגער דעפרעסיע אויף דער עגטוויקלונג פון דער מאשין. די מא־שין, די נייע ערפינדונגען, וואס ווארפען ארויס הונדערטער מענשען פון דער אר־בייט, זיינען פארענטוואורטליך פאר די אלע עקאנאמישע צרות פון וועלכע מיר ליידען.

ער ווייזט אן אז דאס איז ניט דער פאל. נייע מאשינען, נייע ערפינדונגען, כאטש עס ווייזט זיך טאקע פון אויבען אויף אויס אז זיי ווארפען ארויס פיעל מענשען פון דער ארבייט, ברענגען זיי אבער ניט די צרות וואס מען שרייבט זיי צו. פארקעהרט, מען פארזעהט וואס פאר א גוטעס זיי ברענגען מיט זיך.

מיט יעדער נייער מאשין, מיט יע־דער נייער ערפינדונג, ווערט געבויערען איי־

(פארזעצונג אויף פיידזש 6)

די זויכטיגקייט פון מנחם אוסישקינ'ס מיסיע אין אמעריקע

פון פראפעסאר יוסף קלויזנער. (ירושלים.)

שוין באלד 50 יאר (זייט יאנואר 1882) טוט מנחם אוסישקין די ציוניס־טישע ארבייט. אין אלע צייטען, וועלכע דער ציוניזם האט דורכגעלעבט אין אוסיש־קין תמיד געווען איינער פון זיינע הויפט־פיהרער, אדער — ריכטיגער געזאגט — איינער פון די הויפט־טוער.

ער איז געווען איינער פון די גאר ערשטע אין דער חבת־ציון באוועגונג, און דורך דעם פאליטישען ציוניזם איז ער גע־קומען צום איצטיגען פראקטישען ציוניזם.

אלס דער פרעזידענט פונ'ם פאלעס־טינער קאמיטעט (די עקזעקוטיווע פון די חובבי־ציון) אין אדעס, האט ער גע־שאפען ווערק (באי יעקב, נחלת יהודה) און געשטיצט אינטערנעהמונגען (די צווייטע עליה) וועלכע האבען געדיענט אלס פונדאמענט פון דעם גאנצען איצטי־גען ישוב.

און אלס אפיציעלער פיהרער (אופאל־נאמאטשעני) פונ'ם יעקאטערינאסלאוער ציוניסטישען ראיאן, אין רוסלאנד, האט ער פארשפרייט די בעסטע און העכסטע אידעאלען פונ'ם פאליטישען ציוניזם, ניט פארנאכלעסיגענדיג דערביי דעם פראקטי־שען ציוניזם אפילו ניט אויף איין מא־מענט.

אין זיין באריומטער בראשורע "אונ־זער ציוניסטישע פראגראם" האט ער אוועקגעשטעלט די פונדאמענטען פון דער קולטורעלער ארבייט אלס א ניט־שייד־בארער טייל פונ'ם ציוניזם. און דאס וואס מען רופט "סינטעטישען ציוניזם" איז אין א גרויסער מאס זיין שאפונג און ער האט איהם אויך פאקטיש פארווירק־ליכט.

און זיין גרויסע ארבייט פאר דעם אידישען נאציאנאל פאנד, זיין ערווערבען דעם עסק יזדעאל, טראץ דעם שטארקען קאפ געגען דער קניה, און זיין גאנצע קאלאסאלע ארבייט צו פארגרעסערען דעם נאציאנאלען באדען באזיץ און פאר דער גרינדונג פון ארבייטער־קאלאניעס און קבוצות אויפ'ן באדען פון דעם אידישען נאציאנאל פאנד, דאס אלץ איז דאך אלץ מען באוואוסט און באקאנט, ווייל דאס האט דאך פאסירט אין די לעצטע 10 יאהר, פאר אונזערע אויגען.

בקצור: עס וועט קיין שום גוזמא ניט זיין, ווען מיר וועלען ערקלערען, אז גאנ־צע 50 פראצענט פון אלץ וואס איז ווירקליך און פאקטיש אויפגעטאן געווא־רען אין ארץ ישראל מעג מען אוועקשטע־לען אויף אויסישקינ'ס קאנטא.

און צו אלץ דעם איז "דער שעפער צווישען די בויער", ווי איך האב אין אן אנדער פלאץ באטיטעלט אוסישקינ'ען — אויך א קעמפער, און אין דער אונגארא־ציט האט ער געראטעוועט דעם ציוניזם פון דעם גרעסטען אומגליק, פון דער גע־פאר צו אראפנייגען פון דעם היסטאריש־שען וועג פון דעם גאולה אידעאל.

און קיינמאל אין זיין לעבען איז ער ניט בכונה און אויך ניט בשוגג געגאנגען אינ'ם וועג פון "די מערדער פון דעם ציו־ניסטישען אידעאל". ער האט קיינמאל ניט מסכים געווען אויף די פשרות און די נאכגעבונגען פון דער ציוניסטישער ליי־טונג אין פארלויף פון די לעצטע 10 יאהר.

און דאס איז אויך געווען די סיבה, צוליעב וועלכער ער איז געווען געצוואונ־גען צו אנטזאגען זיך פון שטעהן בראש פון דער ציוניסטישער ליטונג אין ארץ ישראל.

און אויך היינט באקעמפט ער דעם "ברית שלום" און דעם "דאפעלטען נא־ציאנאליזם" און יערען אנדערען פארזוך, פון וואנען ער זאל ניט קומען, צו פאר־אלענערען דעם מאסשטאב און פארנעהם פון דעם ציוניסטישען אידעאל און זיינע שטרעבונגען. ווי א פעלז שטעהט ער שוין באלד 50 יאהר אין דער ציוניסטי־שער באוועגונג, און אויך ניט ווייסן פון קיינע פשרות אינ'ם אידעאל, פונקט ווי ער ווייסט ניט פון קיין מיעדקייט אין דער ארבייט.

און אט דער מאן, אוסישקין, וועל־כער איז אריויף אויף דער ציוניסטישער ארענע אין די טעג מיט די גלענצענדסטע האפנונגען פון פינסקער און די "ביל־ויים" האט זוכה געווען צו באטייליגען זיך אינ'ם ערשטען ציון קאנגרעס און אין דער גאלדענער עפאכע פון דער הרצל'־ישער באוועגונג, און האט אויך געהאט די זכיה אין העבריאיש צו פארלעגען די נא־ציאנאלע פארדערונגען פון אונזער אור־אלטען פאלק פאר די מעכטיגסטע, וועלכע האבען באשטימט דעם שיקזאל פון דער באנייטער וועלט נאך דער מלחמה, אין וועלכע דער אייזערנער מאן דארף איז זיין באנייאונג. עס איז דאך שוין געקומען דערצו, אז עס זע־נען ביי אונז שוין פאראן אויך אזעלכע ציוניסטען, אויף וועמען די פאלשע פראג־זען איבער דעם "פארטרייבען די אראב־בער" און די אוממעגליכקייט צו קריגען גענוג באדען פאר א גרויסען אידישען ישוב אינ'ם לאנד, האבען שוין אזוי שלעכט געווירקט, אז זיי צווייפלען שוין גאר אין דער מעגליכקייט צו פארווירקליכען דעם ציוניסטישען אידעאל.

דאס גאנצע פראגראם פון "ברית שלום" און די אפענע הסכמה אויף דא־פעלטען נאציאנאליזם אין ארץ ישראל, אין וועלכע אויך אזעלכע פאראנטווארטליכע פערזענען ווי דר. מאגנעס און דר. ווייצ־מאן זענען געשטרויכעלט געווארען, זע־נען דאך אזוי סימפאטיש פאר דעם איצטיגען געראנקען־גאנג אינ'ם ציוניזם.

מען מוז אלזו פאנאנדערטרייבען די וואלקענס פון צווייפעל און מען דארף באר־וויזען ווי נאריש עס זענען די טענות, וועלכע שטאמען פון פארצווייפלונג. מען דארף מונטערען און שטארקען די הערצער, און מען דארף באוויזען מיט שלאגענדע באוויזיזע, דאס זאגען, אז אין ארץ ישראל איז שוין ניטא מעהר קיין פלאץ פאר אנדערטער טויזענטער נייע אידען, איז שקר וכזב.

נאך מעהרער: מען דארף אנצייגען אויף דעם צדק און יושר, מיט וועלכער דער ציוניזם איז אינערליך דורך און דורך געדרונגען.

פון איין זייט שטעהט א גאנצע פאלק פון 16 מיליאן נפשות, וואס האט קיין פלאץ וואו די קאפ צוצושפארען, און אויב דאס פאלק וועט ניט האבען קיין נאציא־נאלע מדינה אין זיין היסטאָרישען לאנד, ווי דאס האבען אויך אלע קלענסטע פעל־קער אין זייערע לענדער, וועט עס נאך דריי טויזענט יאהר פון לעבען און שאפען זיין פאראורטייל צו אסימילאציע און פאלשטענדיגען אונטערגאנג; און פון דער צווייטער זייט שטעהען 700 טויזענט אראבער, וועלכע שטעהען מיט זיך פאר בלויז א דרייסיגסטעל פון דער גאנצער אראבישער אומה, וואס צעהלט איבער 20 מיליאן נפשות און פארמאגט אראבין, איהר היסטאָרישע היימלאנד, סיריען, מע־

(פארזעצונג אויף פיידזש 3)

דאס שטורמישע לעבען פון טשארלס לעווין זינט ער איז אריבערגעפלויגען דעם אטלאנטיק

פון שרגא.

יעדער האט שוין זיכער געהערט פון טשארלס א. לעווין, וועלכער איז אריבער־געפלויגען דעם אטלאנטיק מיט קלארענס טשעמבערליין און איז נאר־וואס באפרייט געווארען פון א געפענגניש אין עסטרייך, נאכדעם ווי די עסטרייכישע פאליציי האט איהם ארעסטירט אויף דער גרונטלאזער קלאגע פון פאלש־מיינעריי. זיין לעבענס געשיכטע איז אן אינטערעסאנטע און איז אנגעפילט מיט קאמפען און סכסוכים — סכסוכים מיט'ן געזעץ, מיט זיין פרוי, מיט זיינע שותפים א. א. וו.

דער לעצטער צוזאמענשטויס מיט'ן געזעץ איז זיין פערטער אינטערנאציאנא־לער סכסוך און נעקומען אין דער 29־טער גראנגעל מיט דר. וואס שטעהען אין וועג צו זיין ערפאלג.

ווען ער איז אנומעלטען ארעסטירט געווארען אין עסטרייך, האט זיין פאר־לאנגען ווייבעל זיך געאיילט איהם צוצו־שטעלען בעיל, אבער צו א גוט לעבען מיט זיין ווייבעל האלט עס נאך זעהר ווייט.

אמאל האט לעווין געארבייט אין א שטאל ביי פערד, אבער איידער ער איז געווארען 30 יאהר אלט, האט ער שוין באזעסען 5 מיליאן דאלאר. געמאכט האט ער זיין פארמעגען דורך פארקויפען אלטע מלחמה מאטעריאלען.

דאן איז איהם אריין אין קאפ, אז ער מוז ווערען א לופט־פליהער און זייט דאמאלסט האבען זיך אנגעהויבען אלע זיינע צרות.

אין די לעצטע דריי יאהר האט ער זיך צוקריגט מיט 4 לענדער, 6 באריומטע לופט־פליהער, 9 געשעפטס־פירמעס, 2 ריכטער און 2 פרויען, ער האט אויך 4 מענשען אנגעבראכט די ביינער. די 4 זענען: אן אקטיאר, א רעדאקטאר, א ביזנעס־מאן און א קאבארעט איינענטו־מער.

איבער אלעמען האט לעווין געהאט איין גרויסע אמביציע: ער האט גע־וואלט זיין דער ערשטער אריבערצופליהען דעם אטלאנטיק. נאך מיט 8 יאהר צו־ריק האט ער געקויפט אן אראפלאן פאר דעם צוועק. מיט 4 יאהר צוריק האט ער אנגעבאטען 25 טויזענט דאלאר צו איגאר סיקארסקי און קאפיטאן פאנק איהם מיט־צוגעהמען אויף דער 5עם־35". זיי האב־בען זיך אנטזאגט דאס צו טאן און זיי אליין זענען אויך ניט געפליגען. ווייל זייער אראפלאן איז גלייך ביים אנפאנג פון ארויספליה צושמעטערט געווארען.

אין 1927 האט ער געקויפט די קא־לאמביא. לעווין זאגט, אז ער האט אנ־געבאטען לינדענבורג'ן אוועקצושענקען זיין "קאלאמביא", אויב ער וועט איהם מיטנעהמען פאר א פליה איבער'ן ים, אבער לינדבערג האט געוואלט פליהען אליין.

דאן האט ער אויסגעגעבען 75 טויי־זענט דאלאר אויף דעם אראפלאן און אנ־שאפען 3 פייליאטען. שפעטער האט ער זיך צוקריגט מיט זיי, און איינער בער־טאן האט ארויסגענומען אן אינדזשענק־שאן פארבאטענדיג לעווין'ען צו אנגא־זשירען אן אנדער פייליאט חוץ איהם.

לעווין'ס פרוי איז געווען געגען אלע שטרעבונגען פון איהר מאן צו זיין דער ערשטער פאסאזשיר צו אריבערפליהען דעם אטלאנטיק. אבער ער האט זיך פון איהר אויסגעלאכט. א מאנאט שפעטער איז לעווין אריינגעשפרונגען אין אראפ־פלאן און איז אנגענומען קיין דייטשלאנד — דער פייליאט איז געווען קלארענס טשעמבערליין.

אבער דא הויבען זיך אן פאר לע־ווינ'ען נייע צרות.

דער אראפלאן האט זיך קוים געהאט ארונטערגעלאזט אין דייטשלאנד, ווען דער אמעריקאנער פאסט מייסטער האט געמאכט א געוואלד איבער די 200 ברייף וואס לעווין האט מיטגענומען אויף דעם אראפלאן אהן דעם פאסט־מייסטער'ס ער־לויבניש. אבער צוביסלאך איז דער פאסטמאסטער איינגעשטילט געווארען.

דאן איז אונטערגעקומען א פרישע צרה. א געוויסער דר. פופע האט גע־וואלט צונעמען דעם אראפלאן, ווייל ער האט געזאגט, אז לעווין איז איהם שול־דיג געלט. לעווין'ען איז געלונגען דאס אויך צו פארמיידען.

וואס עס האט פאסירט אויף דער רייזע איבער דעם אטלאנטיק וויים קיינער ניט, נאר ווען טשעמבערליין און לעווין זענען אנגעקומען בשלום אין דייטש־לאנד, האבען זיי ניט גערעדט איינער צום צווייטען אין האבען זיך אנטזאמען מענט אין א לופט־פליה זשורנאל. דאס האט ער געקראגען ביי דער אויפנאהמע וואס ניו־יארק האט איהם געגעבען.

אנפאנג 1928 האט די רעגיערונג איהם געלאזט וויסען, אז זי מיינט "ביז־נעס" מיט דעם האלבען מיליאן דאלאר, און דאן האט לעווינ'ס אנגעשטעלטער איהם אנגעקלאגט, ווייל ער האט געזאגט, אז לעווין האט ביי איהם צוגענומען אן אידעע ווי צו שפארען געלט אין זיין גע־שעפט און איהם קיינמאל ניט באצאלט דערפאר.

דעם 6־טען מערץ אין ער אפגעפלוי־גען אויף א לופט רייזע קיין האוואנא. אויף דיעזער רייזע האט ער מיטגענומען זיין פריינדליכע מייבעל באל.

דאן האט ער אויסגעגלייכט זיין סכסוך מיט דער רעגיערונג און אנגעפאנ־גען מאכען פלענער צו פליהען פון ענ־לאנד נאך אמעריקע. אבער דערווייל האט ער זיך צוקריגט מיט זיין פריינדינע מייבעל באל.

אבער לאנג האט דער ברוגז ניט אנ־געהאלטען. מייבעל איז אפגעפאהרען נאך איירא־פא און ער איז איהר גלייך נאכגעפאהרען.

אין פאריז האט ער אנגעבראכט די ביינער א ראדאקטאר פאר מאכען שפאס פון איהם אין זיין צייטונג. ער האט זיך צוקריגט מיט ענגלאנד און ענגלאנד האט איהם ניט ערלייבט צו נוצען איהרע פליה פעלדער.

אין פראנקרייך האט ער געמוזט צאלען שטייערען פאר ארייגברענגען זיין אראפלאן. מען האט איהם ניט געוואלט לאזען פליהען ביז די שטייערען וועלען באצאלט ווערען.

דעם ווינטער פון 1928 האט ער מאר־בראכט אין איירא־פא מיט מייבעל באל.

ווען ער איז צוריקגעקומען האט א פירמע איהם אנגעקלאגט פאר באשטעלען "טאק" ביי דער פירמע און דערנאך ניט וועלען קויפען. ער איז אויך באשטראפט געווארען פאר טרייבען זיין אויטאמאביל צו שנעל און דאן האט מען איהם אנגע־קלאגט פאר ניט וועלען באצאלען די 18 טויזענט דאלאר פאר א דיימאנד ברייס־לעט וואס ער האט געקויפט פאר מייבעל באל.

און יעצט האט ער דורכגעלעבט א סדרה פון נייע צרות אין עסטרייך.

לעווין איז ווירקליך א מזל'דיגער מענש!

רוסישע אמעריק פעלד

א זעהר אינטעליגענטע באלעזענע לעזערין, וועל־צוריק אנטלאפען פון "גן עדן" פרעגט אונז: קא האט בלויז דאקטוירים פעלדשערס ווי אין רוסלאנד?

אונזער ענטפער איז:

נאן א גרויסע טייל פון דאקטוירים רענגעלע פון צווייטענס, האבען מיר שערס אין אמעריקא אונ זיין לאנג גענוג דא אין לאנד זיך באקענען מיט זיי...

דערווייל וועל איך צעטעל פון זיי:

געלד פעלשער,
גאלד פעלשער,
ציין פעלשער,
יאהרען פעלשער,
נדן פעלשער,
גאט פעלשער,
תורה פעלשער,
קארטען פעלשער,
לעבען פעלשער,
מילך פעלשער,
כשרות פעלשער,
פרינציפען פעלשער,
וויהיסקי פעלשער,
שפייז פעלשער,
טשעק פעלשער,
דזשענעראל פעלשער,
א וועלט מיט פעלש

רוה

זוכסט מעגש רוה.
רוה אין לעבען
איז ניטא . . .
רוה איז אומרוה,
אומרוה רוה,
אומרוה דארט
אומרוה דא.
רוה איז דארט
וואו דו, מענש,
ביזט ניטא . . .

שטילקייט און ש

יא, איך ליעב דיך,
און וועל דיך ליעבן,
דאס געזאגט דיר
האב איך אפט שוין
אין דער שטיל,
אבער דו ווילסט
איך זאל דיר
דאס זאגען
מיט שטורם דונער
און געבריל.

דו און ע

פון א. ז.

(א געגראמטע פר

דו יונג,
ער אלט,
ער טראגט
א זילבער
קרוין,
דו א קרוין
פון גאלד,
און דאך
האט איהר
זיך האלד...?
וואנדערט
איהר אום
אין שטאדט
אין פעלד,
איהר שלאפט
בייזאמען
אין איין געצעלט,
וואונדערט זיך
די וועלט
און זי פרעגט —
וואס איז
די קראפט
וואס אייך
באהעפט,
און האט
די קראפט
א האפט...?
איז די קראפט
דאס, וואס ער
אין פארליעבט
אין דיין קונסט,
טאנץ, געזאנג
און רו
אין זיין ווייזהייט,
אין זיין
געדאנק?
— וואס מיר
געדאנק,
קונסט, געזאנג,
געה זאגט
דער וועלט
ער איז פארליעבט
אין מיין פלייש,
איך — אין
זיין געלט . . .